

ŠIBENSKE NOVOSTI

Izlaze svake subote. — Uredništvo i uprava nalaze se u Tiskari E. Vitaliani i Sin. — Telefon interurban br. 47.
Oglasi se računaju po cijeniku. Predplata 5. Dinara mjesečno, dalje srazmjerno.

Broj 8.

Šibenik, subota 19. aprila 1930.

Godina I.

Uskrsnu, kako reče!...

Veliki — Najveći od ljudi; Onaj koji je uzvišenom svojom naukom preporodio svijet; Onaj, koji je trpio, stradao i umro — za čovjeka, uskrsnuo je, kako je rekao — Aleluja!

Divni blagdan Hristovog uskrsnuća!

Kad i ne bismo bili sljedbenici Vjere, koja u Hristu slavi Boga — Čovjeka jednako bi nas, na ovaj sveti dan, zavihorio vihor plamene pobožnosti i uznijeo nad visine visinske, gdje vladaju Otajstva neizmjernog Promisla Božjega!

Hrist, Pobjednik tmine, morao je da muku muči i umre na drvetu Križa, eda tako udje u slavu svoju!

On, Fravednik, o kome svetitelj Ivan reče, da Mu nije dostojan ni obuću na no-

gama odriješiti, morao je preko tisuće pogrdjenja i ponižensti, nakon Kalvarije tek da se pokaže u svoj slavi svojoj, božanskoj i čovječanskoj!

Spasitelj svijeta uskrsnu, kako reče, Aleluja!

Pobjedio je zlo, Najbolji od ljudi; razagnao je tmine, Tvorac sunca i svijetlosti; smrću svojom otkupio je svijet od smrti vječne — Isus Hrist, sin Marijin!

Veselimo se i radujmo se, jer je ovo blagdan veliki, jer je ovo Otajstvo uzvišeno, u kome duša čovjekova nalazi okreppe svojim svakodnevnim patnjama. Pridružimo se cvrkutu ptičica i žuboru potočića, pa slavimo i hvalimo gospoda, koji je uskrsnuo! I slijedimo stope Njegove, znajući da bez patnje nema uskrsnuća! Aleluja!

Ekonomski misticizam

Savremeni ekonomski problemi.

Mišljenje uredništva „Sib. Novosti“ nakon članka našeg prijatelja J. K.: „Za svoj grad“.

Istina je neprijatna i malom pu-ku i inteligenciji i „velikašima“ ako protuslovi njihovim snovima, nada-rama i idealima. Laž, bila ona konvencionalna ili drska, rađe godi narodu, osobito ako golica dušu iziba je u nekim neostvarivim na-dama, ili zagrijava ma za kakove ideale.

Realizam, istina poštenje jesu i ostaju društvene vrijednosti kao društveni užitak, kao etika, ali kao pravilo i praksa u svagdanjem ži-votu su neprovedivi. Realno da mi-sli i djeluje može samo onaj, koji ima jaku dušu, koji može da snosi prezirnu oznaku zanešenjaka, na-stranog, pa i ludog tipa, kao vodič, prvoborac, koga se ništa ne tiče sud, gnjev i laskanje gomile kao i samozvanih veličina, koji ništa ne pita i ništa ne očekuje ni od na-klonosti malih ni velikih. Ko realno misli i hoće da radi, treba da se odgoji od realnosti života i da živi kao glose postrance — Paradoks, ali je tako.

* * *

U ekonomskoj krizi, kojoj malo ko zna prave uzroke i oblike, svak si zamišlja način kako bi se zlo, koje od toga izvire, moglo suzbiti. Jedina simpatična pojava jeste, da se lijek zlu ne traži pojedinačno za pojedince, nego dobro koje bi se odrazilo na kolektivnost.

Konkretno: Šibenčani u utakmici za dobro, za boljim hoće da za svoj grad isposlušaju neke uslove po kojim bi postao neki važni privredni centar, od čega bi svi slojevi pu-čanstva imali korist. To su pohvalne čestite, ali apstraktne čežnje, kojim nedostaju svi uslovi ostva-renja.

Temelj i izvor tim stremljenjima jeste znatan ekonomski razvitak našeg grada spram prošlosti.

Ali dok smo mi bili svjedoci tog ekonomskog napredka, moramo si postaviti pitanje: U kojoj smo mjeri mi našom voljom, inicijativom, radom i sredstvima doprinijeli ono-me, što mislimo da je temeljni uslov

onome što želimo? Odgovor na postavljeno pitanje mora da je ne-gativan.

Ono što prestavlja današnja vre-la zarade i ljudske radinosti ostva-rilo se bez nas. To su omogućili naravni ekonomski uslovi.

Ako si postavimo još dva pita-nja: Ima li uslova da se ostvari ono za čime težimo i svojim sre-stvima i spremnom da tome dopri-nesemo — onda ćemo uočiti svu istinu, a ta je da u ekonomskom razvoju i procvatu gradova i teri-torija igraju ulogu realni uslovi, a ne volja. Volja i sposobnost dolaze tek kada postoje ekonomski uslovi. Ako tih ekonomskih uslova nema a pored toga nemamo ekonomsku sposobnost, da se njima koristimo i kada bi postojali, onda postajemo irealni, zanašajući se nečim što ne postoji i što je neostvarivo.

* * *

U Šibeniku imamo: skladište drva za izvoz na Šipadu, slagalište sive-ričkog uglja, i »plac« za eksport bauxita a u skoro će mo imati još jednu sirovinu za eksport a to je gips. Pored toga imamo veleindu-striju karbita i cianamita, kao gla-vna privredna poduzeća. Sve je o-stalo sitno zanatstvo i trgovina lokalne prirode.

Sva ta poduzeća su se skupila u Šibeniku, jer je naša luka bila prirodna, radi raznih razloga, naj-pogodnije ishodište u svijet.

Suvišno je reći i dokazivati da su sve te grane privrede ostvarene, dok smo mi tako rekuć spavali i nismo ništa uradili niti nas je iko za to pitao. Radilo se bez nas, kao što bi se, do potrebe to bilo ostva-rilo i protiv naše volje.

To su listom strani kapitali, koji spram nas i naše zemlje stoje u odnosu eksploatiranja. Ništa ne mje-nja usljed rata nastala promjena u vlasništvu poduzeća Steinbeis, ili ako je u Crnici mjesto »Sufida« došla »La Dalmatienne«.

Što hoćemo da mi postignemo za nas i naš grad, kada su ta vre-la privrede u tuđim jakim rukama?

Mi ističemo da imamo divnu luku, da ona ne može udovoljavati već današnjim potrebama izvoza, da bi trebalo dotjerati je da postane još važnija — jedan mali Hamburg. Ako hoćemo da budemo iskreni, među nama, mi imamo vrlo velikih konkurentnih namjera spram Splita, a tu hvatamo na apsolutno isčeza-vajući faktor, da je naša luka bliža moru za nekoliko kilometara od one splitske.

Daleko je od nas namjera da osporimo potrebu, i da ikoga od-vratimo od toga da ne radi na tome da se luka ne dotjera. Ali pitanje je u tome: za koje kon-kretne svrhe?

Mi treba da smo načisto sa time, da Jugoslavija na Jadranu neće i ne može da izradi neki Hamburg, jer su sve naše luke, koje dolaze u obzir u jednakom početnom raz-vitku, sa svojim prirodnim zale-dem, koje im uvjetuje i istovreme-no stavlja granice kapacitetu ra-zvoja.

U glavnom to su Sušak, Šibenik, Split, Metković, Gruž i Zelenika. Svaka od ovih luka živi od onoga što joj priroda što tamo gravitira daje i isključeno je da se jedna može da koristi na štetu druge.

Sve ove luke mogu se za sada razvijati u vidu neposrednih kon-kretnih potreba.

Daljni razvitak ovih luka može da se ostvari potrebom uvoza i no-vog priliva blaga za izvoz u vezi sa novim projektiranim prugama na Jadranu.

Danas Sušak igra izvjesnu ulogu zbog uvoza, jer je jedina luka spremljena da svlada zadatak uvoza. Tu ne dolazeu obzir nesamo dizali-ce, kojih gotovo druge luke nemaju, nego su glavno i tračnice kojih ima 60-70. Dakle više od same Rijekel

Uređenjem drugih luka, jedan dio prometa, valjda jači će da apsorbiraju druge luke, a to će opet biti uslovljeno od geografskog položaja odakle će za mjesto određenja taj uvoz imati bolje uvjete.

Šibenik može da se upusti u konkurenciju da na sebe svrati je-dan dio budućeg uvoza, ali tu igra sporednu ulogu luka. **Glavno je kapital i ljudi.** Gdje su nam jake trgovačke firme, banke i ekonom-ski i stručno spremljeni ljudi za uvoznu trgovinu? Mi svega toga nemamo. Ona luka gdje ima trgo-vačkih tradicija, spremnih trgovaca, koncentriranog kapitala, akumulirane uštede, tu će moći da se razvije uvozna trgovina. Za koliko će Ši-benik i šibenčani moći da mobili-ziraju kapitala i trgovaca sa kva-lifikacijama za svjetsku trgovinu, za toliko će u svoju luku navratiti uvoznu trgovinu.

Ostaje nam da se osvrnemo još na moguću izvoznu trgovinu koja će se ukazati izgrađnjom novih ja-dranskih pruga. Tu perspektivu nam otvara u glavnom unaska pruga. Ona će prolaziti kroz predjele koji su ekonomski jaki, ali nisu mogli da intezivno izvoze svoje blago. To su u glavnom balvani i »šliperi« (pra-govi) pak ugalj i razne rudače.

Šibenik ne može da pomišlja i

Dr. med.
MARKO GRDOVIĆ
Specialista-zubar
ŠIBENIK
(Pazar. zgrada Milat)
Prima od 9-13 i 3-6

pretenduje na dio tog izvoza sve dotle dok ne bude imao prostora da takav izvoz svlada. Za to se hoće mnogo prostora za robu i još više za tračnice na kojima se ima vršiti manevriranje natovarenih i ispražnjenih vagona.

Znamo da se mnogi zanose za-mamnom mišlju stvaranjem trgo-vačke luke u Zablaću. Tu opet isti-ćemo da prostora ima dovoljno, i da je dubina povoljna i da je tu luka zaštićena od raznih vjetrova. Ali tu luku: to znači kejeve dizali-ce, tračnice, skladišta, stanove tre-ba netko da podigne, a taj netko da za to ima interes.

Ko će namaknuti te kapitale? Država? Država može da se upu-šta u pothvate opće državne nužde. Ta državna nužda ovdje se ne uka-zuje, dok ima drugih luka, koje taj posao mogn da svladaju. Država može da pomogne, da doprinese onim što spada u njezin djelokrug. Ali ako u konkretnom slučaju Ši-benik i šibenčani imaju taj interes, oni prvi mora da pokažu da im je do toga da se taj posao svrši, a to se dokazuje svojim radom i svojom kesom. A za to, izgleda, mi imamo dobre volje, a sve ostalo nedostaje.

* * *

Mi bi htjeli još jedno pitanje da postavimo našim sugrađanima, oni-ma, razumije se, koji vode brigu o napredku našega grada: — zašto se zagrijavaju za ovakve podhva-te? Odgovor će biti: jer od indu-strije, uvoza i izvoza dolazi dobro-stanje narodno.

Baš tu, dok je to općenito i ap-straktno tačno mi odvajamo naše mišljenje.

Industrija hoće reći: umjetno stva-ranje blaga. Kao odraz dolazi trgo-vačka djelatnost uvoza i izvoza.

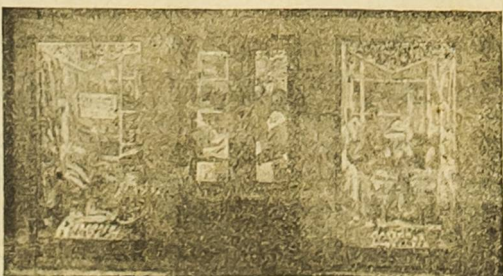
Ko i u koliko mjeri se do sada kod nas koristio tim stvaranjem umjetnog blaga i time u vezi — ljudskom djelatnošću?

Gros agenata proizvodnje — dakle radna snaga — srčika našeg naroda, od toga ima negativne koristi. Industrija i veliki lučki poslovi nisu niti za jednu jotu uplivali da rije-šenje naše ekonomske krize, bijede

ŠIME ANTIĆ - Šibenik

Trgovina manufakturnom robom

Veliki izbor platna za rubije, sefira, oxforda, trikotaža i t. d. uz najumjerenije cijene.

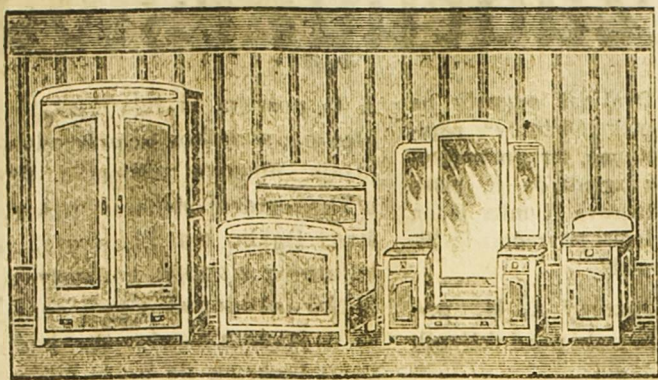

POMODNA TRGOVINA

SALAMON DRUTTER

ŠIBENIK
Kralja Tomislava ulica

Čestita svim svojim mušterijama sretne
USKRSNE BLAGDANE!

**Pogledajte
novootvoreni
izlog u istoj ulici.**

STJEPAN KARKOVIĆ

Pokućstvo i tapetarska radnja

Ulica R. Visiana

ŠIBENIK

Ulica R. Visiana

Ne kupujte pokućstva prije nego se uvjerite o kvaliteti i konkurentnim cijenama pokućstva iz centra naše industrije:

Prve jugoslavenske tvornice

JOSIP POVISCHIL - OSIJEK

čije pokućstvo, kao najsolidnije, uvijek imam na skladištu.

Luksusne spavaće i jedaće sobe, divane, otomane, željezno pokućstvo, dječja kolica, stolice, chaise longue i t. d., dobijete uz osobito niske cijene.

i gladi krene putem saniranja, jer su tako bijedno honorirani, da se tim poslom bave dok na ne iznemognu, pak biježe, da se opet vrate, uvijek goli, gladni.

Gledajmo kako rade i žive ta srž našeg naroda, pa ćemo doći do veoma ozbiljnih refleksija i zaključaka!

Da, radimo za napredak našeg grada i naše luke, ali da se taj napredak vidno odrazi u blagostanju onih, koji u tom radu učestvuju! A to do sada nije bio slučaj. Šta više, da ova ekonomska i socialna nelogičnost jače otkasče, ono što se događa sa pojedincima u masi, to

se događa i sa našom općinom, koja je lišena, sporedno kako i zašto, od ma kakve beneficije od opstanka industrije i umjetnog stvaranja blaga. Ako su ovo posljedice industrije i onoga za čim apstraktno čeznemo, onda imamo razloga da sa skepsom gledamo na sve ono, što se oko nas zbiva i na ono za čim se teži.

Treba revidirati pojmove da se saglasimo što zapravo smatramo korisnim za naš grad i koje beneficije očekujemo od onoga što je svagdje, osim kog nas donijelo koristi i socialnog, kulturnog i materijalnog blagostanja.

Za zaštitu historijskog karaktera gradova.

Na skupštini saveza gradova primljen je predlog dir. g. Jezine, da se zaštite zakonskim naredbama historijski karakteri gradova.

Nema sumnje da je ovo dobra mjera, ali bi pritom trebalo imati u vidu i nadodati: U koliko taj historijski karakter ne paralizira životni progres gradova, jer na pr. Pariz ni malo ne gubi na tom, što Bastilju moramo gledati samo u litografijama. A Zagreb takodjer nije ništa izgubio, kad je bivši samostan Cistercita žrtvovao je jednoj modernoj i higijenski uredjenoj tržnici.

Gradovi pak, kojima je glavni izvor privredjivanja njihov historijski karakter, kao što su Venecija i Dubrovnik, imaju rezona da to

čuvaju. Dok oni gradovi, koji su upućeni na sasma druge i mnogo savremenije grane privrede, kao što je izvoz glomazne robe i podizanje čađavih fabrika, nemaju za to rezona, jer je borba za opstanak srušila čitane kulture, da napravi mjesta savremenim društvenim potrebama, koje gaze preko svega staroga stvarajući novo i društvu potrebno.

Ovo smo napisali da se nebi zaključak sav. gradova kod nas u najtanjim tačkama primjenivao, jer Šibenik ne žive od svog historijskog karaktera, već je upućen na mnoge prozaičnije poslove ako hoće da se održi u savremenoj utakmici, koja ne priznaje zastoja, već ako se ne ide uporedo sa njom, pregazi sve što joj stoji na putu.

Glavna skupština osiguravajuće zadruga „Croatia“

Dne 5. o. mj. održana je pod predsjedanjem predsjednika osiguravajuće zadruga „Croatia“ gosp. Dra. **Nikolića** baruna **Vladimira** 44. redovna glavna godišnja skupština ovoga zavoda, koja je prihvatila i odobrila predloženi joj poslovni izvještaj i zaključne račune te polučeni poslovni suvišak od Dinara 506.087.85, podijelila apsolutno ravnateljstvu i nadzornom odboru, te zaključila, da se nakon dotacije pričuva, koje sada zajedno za teme-

ljinom glavnicom kao osigurateljnom zakladom, iznašaju Din. 64.605.143.01, isplati kupon br. 12 zadružnih temeljnica za godinu 1929. sa Din. 10.—

Nakon prihvata predloženih promjena zadružnih pravila proveden je izbor u ravnateljstvo i nadzorni odbor. Ponovno su izabrani kao članovi ravnateljstva gg. Prof. Arh. **Janko Holjac**, **Fran pl. Kukuljević Sakcinski** i **Mihovil Nikolić**, dok je kao novi član izabran g. Dr. **Branko Pliverić**. U nadzorni pak odbor ponovno je izabran gosp. **Rudolf Erber**, i kao novi član gosp. Dr. **Ivo Spevec**.

—0—

Donašajući gornji izvještaj nas iskreno vesele lijepi poslovni rezultati, koje je ovaj naš najstariji i kako to njegova bilanca za godinu 1929. dokazuje, jedan od naših najjačih osiguravajućih zavoda, u minuloj godini polučio te želimo i u buduće stalan progres našoj „Croatii“. A shvaćajući dobro, što znači za našu nacionalnu ekonomiju jedan naš domaći osiguravajući zavod, držimo, da netrebamo naročito preporučivati, da se našoj „Croatii“ i u buduće u svim našim slojevima posveti najveća pažnja i da se raznolike potrebe osiguranja pokrivaju kod te naše domaće zadruga.

Viktor Sosić

Zagrebačka ulica
(kod crkve Sv. Ivana).

Trgovina uljenih i suhih boja.

Vlastita fabricacija uljenih boja i lakova. Ulja-firnais, ulja za podove i strojeve, svih vrsti krede, kita za stakla, ljepljiva za stolare i t.d.

Prodaja na veliko i malo
uz vanredno povoljne cijene.

ŠIBENSKA

OKRUŽNA

BANKA d.d.

ŠIBENIK

Prima uloške na knjižice
i tekući račun, te ih ukamaćuje najpovoljnije.
Obavlja sve bankovne
poslove najkulantnije.

POVLAŠČENA KNJIZARA

KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

ОДЛИКОВАНИ ГРАФИЧКИ ЗАВОД

TISKARA E. VITALIANI I SIN

ŠIBENIK

REGISTROVANA FIRMA. -- TELEFON INT. Br. 47.
BRZOJAVI: VITALIANI. - CLEARING ZAGREB 38.114GLAVNO SKLADIŠTE UREDOVNIH TISKANICA
ZA OPĆINSKE VLASTI, PAROHije, ŠKOLE I T. D.

SKLADIŠTE:

PAPIRA ZA KANCELARIJE I KUVERTE ZA UREDE

*čestita, svim svojim pošt.
klientima i prijateljima
sretne uskrzne blagdane.*

Ako trebate naočale, obratite
se optičaru VINKO VUČIĆ,
Šibenik

Ante Kalauz - Šibenik drvo-
djelska radiona izrađuje sve vrste
drvodjelskih poslova.

PODLISTAK

Pismo iz „murlakije“

Gospodine uredniče,

Ovamo u „murlakiji“ svi me drže za nekakva „knjižovnika.“ Stoga i uzeh pero, da se javim u Vašem listu. Ne bojte se, neću biti za ovaj put ni preduk, a bogme ni prekratak. Biće još vremena, Bože zdravlja Vama i meni, da se pokaže i naša „vurbarija.“

Uskrs nam je već na pragu. To se osjeća svuda po našoj „murlakiji.“ Stopanjičice se uzvrpoljile, pa svjetljaju „kolluše“ i bronzine, da se sjaju kao sunce. Žene i cure razmiljile se po poljima, pa „kusturicama“ paraju kojekakvo zelje i korijenje „broča.“ Bože moj, *sve to treba*, da se Uskrs *svečano* proslavi. Pređašnjih godina žene su trošile prilično za „tanju,“ a ove godine dale se u „štednju,“ pa hoće bročovom čorbom da bojadišu uskršnja jaja. Zapravo amo se Uskrsu vesele samo djeca, jer očekuju da će se *barem tada najesti* i natucati jaja, kad se i onako preko godine ne mogu da „omrse.“ Stariji naprotiv huću i „štokaju,“ ali

ne od potrebe, zlih godina, goločinje, bosotinje i prezaduzenosti, nego onako od običaja i nekog unutrašnjeg uzbuđenja.... Budale, boje se da mnogi ne će imati na Uskrs ni kuru suva hljeba, a bogme ni dovoljno jaja za djecu, a o starijima — dakako ne treba ni da se vodi mnogo računa; ta i onako su naučili — *gladovati* i „štokati.“ I kokoši su nam se nekako ove godine opametile, pa „štede“ kukuruzovo zrnje i neće da nose jaja kako bi trebalo. Nemojte se čuditi, jer je to sasvim obična stvar. Napreduje naš Šibenik, napreduju naša sela, pa zašto ne bi napredovali i naše kokoši. Da li napreduju i ostale domaće životinje po našim selima, to Vam ne bih znao reći, jer smo ih nekada imali, izbavio nas od njih „šikucija,“ a danas o njima samo čujemo razne priče. Tako je danas na dlaku amo u našoj „murlakiji,“ a kako je tamo u „bodulariju“ valjda će Vam ko od njih javiti....

Ovamo je dopro glas, koji odavna kola po tamošnjim „kvetarijama,“ da je Šibenik u takmičenju sa Splitom zaista odnio barjak u svemu i postao pravo kulturno središte i žarište, srce i mozak „zapuštene

O zadrugarstvu.

Ovaj naš odgovor na članak „Obzorov“ napisali smo, jer prema svemu izgleda da je pisac Obzorova članka jedan ugledan privrednik iz Šibenika.

U br. 169 „Obzora“ A. M. pokreće pitanje o potrebi produktivnih zadruga u Dalmaciji.

Pisac odmah u početku tvrdi da se nigdje tako ne osjeća potreba produktivnih zadruga kao u Dalmaciji, a u toku izlaganja te potrebe, konstatira, da su neke zadruge u početku svog rada iskazale lijepih rezultata, dok je nepromišljenost ljudi iz uvreda krivo što su propale. Još kaže: da zadrugarstvo osposobljava seljaka da organizira svoju privredu, da racionalno obrađuje svoju zemlju i t. d., a kao dokaz navodi da Česi i Danci moraju da zahvale svoje blagostanje — zadrugama.

Ne vode nas polemične pobude da nešto nadovežemo piščevim navodima, nego ih iskorišćujemo kao pristojan i zgođan povod, da upozorimo da u Dalmaciji ne postoji manjak zadruga, nego da nema bitnih uslova da se zadruge osnuju i prosperiraju. Pored toga da se u Dalmaciji radi o tome, da se spasi čitava zemljoradnička privreda i da se stvore vrela egzistencije za stotinu hiljada seljaka, koji ih nemaju.

Mi, kao poznavaoći prilika u Dalmaciji, možemo da ustvrdimo: da u Dalmaciji niko ne osjeća potrebu zadruga i zadrugarstva, a još manje produktivnih zadruga. Tu potrebu najprije treba da osjete interesenti, dakle sami producenti.

A ta potreba bi bila izražaj svijesti klasnog, staleškog ili privrednog položaja, njegove važnosti i funkcije u ekonomskoj strukturi našeg društva. Dakle bio bi izražaj višeg kulturnog stupnja pučanstva i političko-ekonomskog školovanja masa u javnom životu. što kod nas nema i o čemu ne može biti govora.

Tu potrebu zadruga i zadrugarstva osjećamo mi — pisac ovih redaka i on, A. M., naime ekonom i socijolog, ali, odmah da naglasimo: devet puta na deset izbija sukob oko osnovnih načela i funkcije koje bi dotične zadruge morale imati.

Da se ne lažemo: ovaj sukob je do sada postojao, ali prikriveno: između onih, koji su švrtljali na zadrugnom polju i onih koji su ih posmatrali kako u obmani misle da dotiču nebo prstom, ali nisu imali prilike da nove nazore istaknu starijim zadrugarskim nazorima, ili još tačnije: praksi, jer to je bila praksa bez misli vodilica....

Dakle da postavimo pitanje: trebamo li zadruge kao sredstvo ili kao cilj.

Mi ih uzimamo kao sredstvo da se postignu izvjesni ciljevi, a ti ciljevi su *općeniti*, socijalna funkcija. Zadruge kako su se do sada stvarale i kakve bi se još, po zamisli zagovarača zadruga, morale stvarati, bile bi utilitarističke zadruge, koje imaju da postignu, neposrednih malih probitaka zadrugarima. To je principijelno pitanje, koje u našoj sredini nije još raščišćeno, dosljedno, ciljevi i uspjesi zadruga bivaju po zamisli onih, koji ih pokreću, vode i — upropašćuju.

Da se stvore zadruge, treba prije

zaboravljene sjeverne Dalmacije.“ Kao neuki i lakovjerui mnogi sn se tome od srca razveseljeli, pa nestrpljivo očekuju, da će se obilati blagoslov i sreća iz toga našeg središta bar sada razliti i ovamo kao potop, koji će obuhvatiti cijelo „zaleđe“ i „murlakiju“ i „bodulariju“ zajedno i podjednako. Ta i vrijeme je više, da se i na naše glave izliju sve blagodati svestrane i smišljene *privatne inicijative* oko prosvjetnog i ekonomskog podizanja našeg „zaostalog seljaka i zapuštenih sela,“ koje su nam pripremili, kako čujemo, naši rođoljubivi i bogodani vođe Šibenčani iz toga „starodrevnog grada.“ U ostalom ne bi ni pravo bilo, da bar i u tome sitnom radu naš Šibenik ne odnese barjak slave nad našim palancicama, kao što su: Knin, Drniš, Skradin, Kistanje, Benkovac, Obrovac, Novigrad i Biograd na morn. I ja sam poblize *načuknuo* nešto o svemu tome, pa prevrćem po svojoj „vurbariji“ i pitam se: Je li to istina? Ili je to njihovo poznato i napuvano „ačenje,“ od kojega ne će ni njima biti nikakove koristi kao ni do sada. Bog bi ga znao, hoću li se prevariti. Ta znate, mi „vurbariji“ u „murlakiji“ uvijek i u svemu smo nepovjerljivi....

Sada, kako bilo da bilo, mi ćemo dočekati i otpraviti i ovaj Uskrs. Naći će se i po koje crveno jaje, a to nije ipak mala stvar. Učevni ljudi vele, kako sam negdje čitao, da je jaje od davnina imalo visoko postovanje. Ono se spominje još u starim mitologijama orijentalnih naroda, i to kao početak i izvor svakog života. U početku, prije sviju vijekova, stari mitovi vele, da je bio nekakav kaos, u kome su svi elementi međusobno ratovali kao žuti mravi. Onda iz toga haosa, da se formiralo iskonsko jaje, iz njega se rodio Eros, bog ljubavi i milošte; iz jedne njegove polovine ljupine (ljuske) da se storilo nebo, a iz druge zemlja. Stari Plutarh nam svjedoči, da se čak i u popularnoj filozofiji rado raspravljalo ono pitanje, da li je starija kokoš ili jaje, što i mene danas zanima. Pravo je dakle, da se i dalje držimo starinskog običaja, da bojadišemo uskršnja jaja, da se tucamo i bar njih jedemo, kada drugo šta nemamo....

Pozdravljam milo i drago Vas i naše Šibenčane i želim Vam svima: Sretan Uskrs!

Zagorac.

stvoriti zadrugare. Gdje su? Ko i kada ih je izobrazio?

Produktivne zadrugare su najteže i najriscantniji pothvatiti na polju zadrugarstva. Tu se hoće minimum općeg znanja, stručnog znanja, trgovačkog znanja i prakse i svega što tomu slijedi i što se tomu nadovezuje. Hoće se jaka individualna požrtvovnost, a što je glavno, hoće se — kapitali.

Moderno zadrugarstvo osobito produktivne zadrugare mora da se osniva na masi organizovanih potrošača, dakle da ima svoj temelj u konzumnim zadrugama, ili preko ovih da ima sigurna tržišta za svoje esope, proizvode i fabrikate.

Ako se produktivne zadrugare osnivaju na ovom naučnom principu, koji predstavlja nepovrijedivu A-B-C-edu modernog zadrugarstva, onda se produkcija temelji i ravna na potrebama potrošnje, t. j. zna za koga proizvodi, vrši funkciju utvrđenih potreba. To je zdrav temelj. Vjerovatnost je da se tako preduzeće ne izlaže nesigurnostima, oscilacijama, konkurenciji tržišta i svemu onome što svako preduzeće u slobodnoj konkurenciji mora da riskira i svlada ili da propane.

Ako se pak produktivne zadrugare stvaraju na običnom temelju ekonomskih analfabeta, da name stvaraju blago bez znati za koga, gdje i kako će da ga plasiraju, te produktivne zadrugare idu u susret sigurnoj propasti, ili imaju rizičnu nadu u uspjeh, koji može da bude konjunktorni, slučajni, ali nikako trajni.

Još nešt. Svaka zadruga treba velikih kapitala za instalacije i prometni kapital. Zadrugari moraju da imaju najlakše uslove pristupa u zadrugare. To znači da upisnina i udio moraju biti minimalni. U kulturnim zemljama čak je dovoljna minimalna upisnina, u obrocima, a udio se amortizira dividendama poslovanja, koja na dotični udio imaju da pripadnu.

Kako da dovedemo u sklad — osobito u našim ekonomskim i općekulturnim prilikama ove dvije skrajnosti: — potrebu velikih kapitala i osnovno načelo zadrugarstva o malim udjelima, koje se poklapa sa ekonomskom nesposobnošću našeg naroda?

Ovom prilikom smatramo da je od potrebe da se osvrnemo na neke pojave u pravcu načela i prakse našeg zadrugarstva.

U Splitu imamo Zadrugni Savez koji je bio u krizi, gotovo pred padom. Spašen je intervencijom naše vlade. Zašto je bio došao u bezizlazan položaj? Jeli u vršenju svoje zadrugne funkcije, da kreći put zadrugnoj privredi, da za nju vrši pionirski rad u osvajanju tržišta na strani? Da je u ovom radu svršio u finansijske teškoće, dužnost kolektivnosti bi bila da ga iz tih teškoća izvuce i nova sredstva namakne. Dođim taj Savez, u rješavanju ekonomske i poljoprivredne i vinske krize gotovo nije dao znaka života.

U Šibeniku je postojala Težačka zadruga. Likvidirala je sa milijon deficita. Da je ova propala u vršenju zadrugarske funkcije, da kreći put šibenskom vinu na domaćim i stranim tržištima, ona, i pored neporednog finansijskog nisausa, bila bi izvršila koristan rad za opću narodnu ili vinsku privredu. Likvidirala je, a da o tom radu nije ostavila traga.

Ali ima nešto gorega. Ova zadruga je imala u svojim pravilima neograničeno jemstvo svojih zadrugara. To je u svakom pogledu tako velika pogreška, jer, da je došlo do

težeg sloma, težaci bi odgovarali sa čitavim imanjem. Tako pogodjeni težaci, bez zadrugarske svijesti, o kojoj smo već govorili, teško će se ikada predobiti za nove zadrugare pothvate.

Dakle i u ovom slučaju: mala upisnina sa minimalnim udjelom, n. pr. od 100 dinara, sa ograničenim jamstvima, to su granice u kojima se zadrugni pokret i obaveze zadrugara moraju da kreću. U slučaju sloma posljedice svaki zadrugar može da snosi, a aktiva zadruga i garancije zadrugara bivaju realne.

Čemu ta neograničena jamčevina zadrugara? Zar da se na papiru, dakle fiktivno, iskazuju ekonomske mogućnosti zadrugare i zadrugara? To je skroz nerealno, barem za novčane i privredne krugove, koji kao vjerovnici zadruga dolaze u obzir. A za osnivače i vođe takvih zadruga predstavlja obmanu i svjedodžbu nerazumijevanja mehanizma, vjersesije i trgovine, dakle nedoraslosti zadatka.

Ove negativne strane našeg zadrugarstva smo istakli i podvukli kao nužni predoslov ozbiljnom radu na polju zadrugarstva, osobito ako će se tim putem poći u rješavanju naše ekonomske i vinske krize, u koje ćemo i kao pioniri i kao pomagači učestvovati — ali ovako, ili nikako!

Na Kamenar!

U neposrednoj blizini našeg grada, na jugoistočnoj strani, daleko nešto preko po sata hoda, diže se Kamenar visok 253 metra. Kako je tu veličanstven pogled! Pred očima su nam bezbrojni otoci, otočići, ostrice, morske uvale, cijela šiben. luka, sijaset brda i brdašca naše Donje i Duvrasko Polje. Kad je vedro, prostim okom vidimo i glavice Krunarskih otoka (oko 40 km) brdo Strežu na otoku Žirju (23 km), otočić sv. Andrije kod Visa (78 km), velika brda Konoba, Vitrenjak i Tršnjak (35 km), pa i Mosor iza Splita u daljini od 60 km zračne linije. Sa sjevera istočne strane vide se tri glave Tatra, a iza njih najveći vrhovi Promine (1148 i 1029 m) i Dina. Prema sjeveru nižu se

vrhunci gordoga Velebita u daljini od 50-60 km. S Kamenara dakle širi se pogled na prostor od Visa do Velebita, što iznosi oko 140 kilometara zračne linije. Da slikovitost bude raznovrsnija i ugodnija eto pred nama uz plavo more sela Jadrtovac, Krapanj, Primošten, Mandušina, Zlarin, Šepurine (istočni dio), Tribunj, Vodice, Zaton i Račna (na Prokljanskom jezeru), a na kopnu sela Dubrava, Lišani, Stankovci, Gačelezi i t. d.

Put do Kamenara prolazi kroz borovu sumicu Šubičevca i Rupina, a zatim uz samo brdo su dva puta, od kojih je jedan zaprt kamenjem, a drugi nazalost vrlo loš. Negda su oba puta bila dobra, kad je namne stalno boravila straža na

ANTE FRUA

= SIBENIK =

Ulica Kralja Tomislava.

Skladište

D. M. C.

i

TRIDENT

konca.

Kamenaru, koju je Šibenik plaćao. Odatle se pazilo na nicanje Turaka, koji bi se često spustali s danilskog polja u šibensko. Na vrh Kamenara bilo je raznih zidova i kućica, te tri stupa utvrđena kamenjem, na kojima su bile „tri kite od rakite.“ Na jednoj slici u Gradskom Muzeju te su kite dobro označene. Kad bi ih straža pobacala, bio je znak da Turci dolaze. Težaci i pastiri bi bježali kući, a vojska se spremala. Naš stari pjesnik Juraj Baraković u Vili slovinskoj govori, kako je mukom išao na Kamenar:

„Želja me ponuka da vidim tri
[kite
Od staroga struka zelene ra-
[kite;
Stražarnice očite odlučih vi-
[diti.
Kad se doli kite, svak trče
[boj biti.
Gradski su uviti sa stražom
[na gori,
Gdi vidi robiti, da kitu o-
[bori.“

Nekoliko metara niže ograde negdašnje stražarnice nalazi se jama duboka nekli 60 metara, u kojoj je zaglavilo mnogo starih životinja, koje su težaci bacali. Pored jame je gomila gnjile u kojoj ima sitnih mrvica željezne rudače. Ovu točku označio je i Dr. R. Schubert u Geologiji Dalmacije. Prosti puk priča, da su Mlečići iz jame kopali zlato. Možda i jesu kopali ružiču za šibenske „bagatine“ (novce). Republika je namne u 16. vijeku dozvolila prvom Šibeniku, izvan

GRADSKA ŠTEDIONICA ŠIBENIK

Prima uloške na knjižice i na tekući račun. — Obavlja sve bankovne poslove uz najpovoljnije uvjete.

Za uloške, kao i za sve obaveze štedionice jamči Općina Grada Šibenika.

Državni rentni porez plaća se samo 3, /^o što ide u korist ulagača.

Marko Tarle

Zastupstva i Komisije

Veleprodaja žitarica i kolonijala

Stigle veće količine galice, sumpora i rafije

uz najniže cijene.

AGENTURA

Njemačkog parobrodarskog društva

Norddetsche Lloyd

za prevoz putnika

za sjevernu i južnu Ameriku

Cijene najniže!

Udobnost najveća!

Mletaka, da kuje svoj novac. Neki su naši težaci pred 50-60 godina tražili u jami ztato. Napokon su se uvjerali da izvađena rudača nikako ne može isplatiti trud, jer se nalazi u vrlo maloj količini.

Naši bi se građani imali oduševiti za Kamenar. Bilo bi najbolje da se osnuje planinsko društvo pod tim imenom, i ako dosadašnji pokušaji nijesu uspjeli. To društvo ili društvo Šubičevac trebalo bi da izradi kolni put do vrha brda, postavljajući onaj sadanji kroz Rupinu, da pribavi platō za vidilicu na Kamenaru, posadi stabljike i t. d.

Put do Kamenara postao bi ne samo najinteresantniji, nego i najzdraviji za setaoce. Dandanas zapravo mi nemamo zgodnih puteva za veće zdravstvene setnje, osim ono nešto po Šubičevcu. Uz obalu do Furnaže nemoguće je lagodno ići zbog stovarišta ugljena i upravjadnih putića. Cesta put Skradina puna je prašine, i ako mjestimice daje lijepi pogled. Put kroz Crničko polje nema atrakcija i praćen je mjestimice dosta velikim zidovima. Cesta kroz Donje polje zbog bezbrojnih kola i prašine nije nikad podesna za setnje. Put do tvrđave sv. Ivana skoro je neprohodan. Put do Šupinih Poljica pun je kamenja, da ne možeš nigda oči dignuti. Put uz Pisak, koji je volio naš N. Tomazeo, nije za svakoga, jer je strm i pun skalje. Ne ostaje dakle drugo nego izraditi

široki i lagani put kroz Šubičevac do vrha Kamenara. Time bi Kamenar postao rijetka atrakcija na čitavom našem primorju, ne samo za nas nego i za svakoga stranca.

Uvjeren sam da bi zbog zdravstvenih i turističkih razloga naša država došla u pomoć pri uredjenju Kamenara. Razumije se, da općina ne bi oprala ruke kao da se nje ne tiče ovaj posao, jer bi Kamenar bio dio gradskog parka. Naše građanstvo s vremenom bi se više interesovalo, oduševilo i žrtvovalo za onu divotnu vidilicu, kao što je to učinilo za kupalište „Jadriju,“ za koje je u početku malo tko imao smisla.

Rad za Kamenar nije nikakav luksus nego životna potreba jednog grada, koji hoće da napreduje u zdravlju, turizmu, industriji i svakom kulturnom pogledu.

Da se što više popularizira misao o uredjenju našega Kamenara, g. L. Miličić s potpisanim je izradio vizir-kartu s tekstom, koja se dobije uz cijenu od 1 Din. Služi ne samo da se upoznađu razni krajevi s onog brda, nego i za poznavanje sibenske okolice, a to je potrebno osobito mladeži.

Dakle: Svi za Kamenar! Na brdo bliže suncu, bliže nebu!

Don. Krsto Stosić.

Ante Fulgosi općinski instalater premjestio je svoju radionu u ulicu Ivana Tonka Marnavića br. 8.

Mate Katalinić

ŠIBENIK (kraj Sv. Frane)

Trgovina svih vrsta boja, engleskog firmajsa i lakova, kistova, stakla za prozore: običnih i ornamentalnih na malo i veliko.

Preuzima bojadisarske, ličilačke i dekorativne radove kao: bojadisanje soba, crkava, dvorana iz najboljeg materijala uz najniže cijene.

Konkurencija isključena.

Belgijske međunarodne izložbe u god. 1930.

Medjunarodno industrijski velesajam u Bruxellesu, april god. 1930. : Za ovaj redoviti godišnji zbor ipak se je Jugoslavija počela interesirati. Godine 1925. izložbeni joj je prostor iznosio samo jedan četvorni metar, a već godine 1928. dosegao je do devet metara.

Medjunarodne izložbe u Anver-si i Liège: april — septembar, 1930. Belgija se sprema da ove godine svečano proslavi stogodišnjicu svoje nezavisnosti. U tu svrhu organizuju se pored drugih velikih priredaba dvije velike međunarod-

ne izložbe u Anver-si i Liège.

Sami belgijski faktori naročito se interesuju za naše narodno blago, znanost u svim granama, te polodjelski i privredni napredak.

Tako izvršni odbor ovih izložaba u svom cirkularu, upućenom mjesnom Belgijskom Konzulatu, kaže:

„Naši paviljoni mineralni, rudarski, metalurški i t. d., neće biti potpuni, ako Jugoslavija ne izloži svoje bogatstvo u uljima, ugljenu, željezu, bauxitu, drvu, i t. d. Naši agrikulturni paviljoni rezervirati će odlično mjesto ovoj veoma razvijenoj grani u Jugoslaviji. Sve njezine bogate industrije primiti će počasno mjesto u našim paviljonim.“

PRAVA

KOLINSKA

CIKORIJA

KOLINSKA
TVORNICA CIKORIJE
LJUBLJANA

PRAVA

Vijesti iz grada i okolice.

Novi gradonačelnik g. Dr. Smolčić.

Sreski načelnik viši savjetnik g. Stipanović primio je od g. Bana Primorske Banovine odluku, kojom se uvažuje ostavka načelnika općine g. Dulčića, a za novog načelnika imenuje g. Dr. Vinka Smolčića dosadašnjeg podnačelnika. G. Dr. Smolčić će preuzeti dužnost danas u subotu.

Naš je urednik posjetio novog načelnika, koji mu je dao opširnu izjavu i glavne linije programa svojeg rada u Općini. Nažalost mi tu izjavu nismo mogli donijeti, jer je današnji broj našega lista već završen. Već ćemo je donijeti u drugom broju u cijelosti sa komentaram

našeg uredništva.

Jedno pak, moramo već sada istaći, a to je, da se nadamo da će novi kurs u Općini donijeti novog života i elana, da se jednoč krene sa mrtve tačke.

Kao jedan od vrlo važnih preduslova za to, mora se posvetiti velika pažnja popunjenju Općinske Uprave, a osobito mjesto donaćelnika na koje bi po našem mišljenju, morao doći neki mladi energičan čovjek, koji bi bio kadar da zauzme tako delikatno i puno odgovornosti mjesto. O ovom važnom, novo nastalom problemu progovoriti će mo u drugom broju opširnije.

Uredništvo „Šibenskih Novosti“ čestita, svim svojim čitaocima, oglašivačima, saradnicima i prijateljima sretne uskrsne blagdane.

Akcija za gradnju velikog hotela na Šubičevcu. Općinska uprava primila je ovih dana ponudu jednog američko — njemačkog konsorcija glede gradnje jednog velikog hotela na vrhu Šubičevca. U ponudi se među ostalim traže uvjeti radi ustupa većeg kompleksa zemljišta. Prema informacijama, koje smo dosada mogli dobiti, ovaj konsorcij kani, da osim hotela podigne i veliki park, koji bi bio okružen postojećom borovom šumom.

Općinska uprava prihvatila je jednodušno ovu ponudu i izjavila se spremnom, da u svim granicama mogućnosti izide u susret spomenutom konsorciju.

Filmsko propagandističko snimanje našeg grada.

U ponedjeljak 21. ov. mj. u jutro stiže u naš grad g. Gimber operater jednog od najvećih engleskih filmskih društava T. T. British Gaumont Filma. On će na svom putu snimiti za film najljepše i najzanimivije krajeve Jugoslavije za jedan propagandistički engleski film o Jugoslaviji. Kod nas g. Gimber će se zadržati jedan dan i snimiti sve interesantne partije grada i okolice. Tom prilikom biti će snimljeni i divni slapovi Krke.

Upozoravamo naše građanstvo, ako želi da se jednoga dana vidi na filmskom platnu da dođe na obalu, gdje će početi snimanje. Jer ne samo da će svaki pojedinac imati to zadovoljstvo, da sam sebe vidi u filmu, već će time snimanje biti slikovitije, i pružit će istinit život našeg grada.

Mirko Merlak stastičar, čestita svojim mušterijama sretne uskrsne blagdane.

Kavana „Istra“, čestita svojim mušterijama sretne uskrsne blagdane.

Ateljer Cukrov, čestita svojim mušterijama r. kat. i srp. pravosl. vjere sretne uskrsne blagdane.

Grand Hotel „Krka“, čestita svim svojim mušterijama sretne uskrsne praznike.

Kavana „Medulić“, čestita svim svojim mušterijama sretne uskrsne blagdane.

„Narodna Kavana“, čestita svojim mušterijama sretne uskrsne praznike.

Marko Jušić brijač, svojim mušterijama čestita uskrsne blagdane.

Stevo Mandić slastičar, svojim mušterijama srp.-pravosl. i r.-kat. vjere čestita uskrsne blagdane.

Ivan Friganović — trgovina mješovite i delikatesne robe, čestita svojim mušterijama sretne uskrsne praznike.

Koncertat muzike Kraljeve Garde.

Nismo kompetentni da pišemo o samoj izvedbi programa, jer je za to potrebno pero, koje stručno poznaje muziku i onda bi tekar bilo moguće donijeti dostojan prikaz o kvalitetema orhestra Kraljeve Garde. Mi možemo samo reći kao i svi laici, da nam se koncertat savršeno dopada i ništa više.

Nego, naša je namjera da pišemo o jednoj sasama drugoj, poražavajućoj činjenici: Koncertat je posjetio nedovoljan broj građanstva, tako da

Lucija Karodole

Pavao Goleš

vjenčani

Šibenik, 19. aprila 1930.

(Vrijedi kao direktna obavijest)

je kazalište zjalo prazninom, a kako čujemo i materijalni rezultati nisu bili zadovoljavajući. I prema tome, u najmanju ruku doživili smo, ako ništa drugo, ono jednu neizbrisivu blamažu.

Moramo postaviti pitanje zašto se naš grad dovodi u takovu situaciju, da doživljuje neuspjeh?

Zar koncertat nije mogao uspjeti?

Ili u Šibeniku nema toliko ljudi koji vole muziku, da mogu jednu večer ispuniti teater?

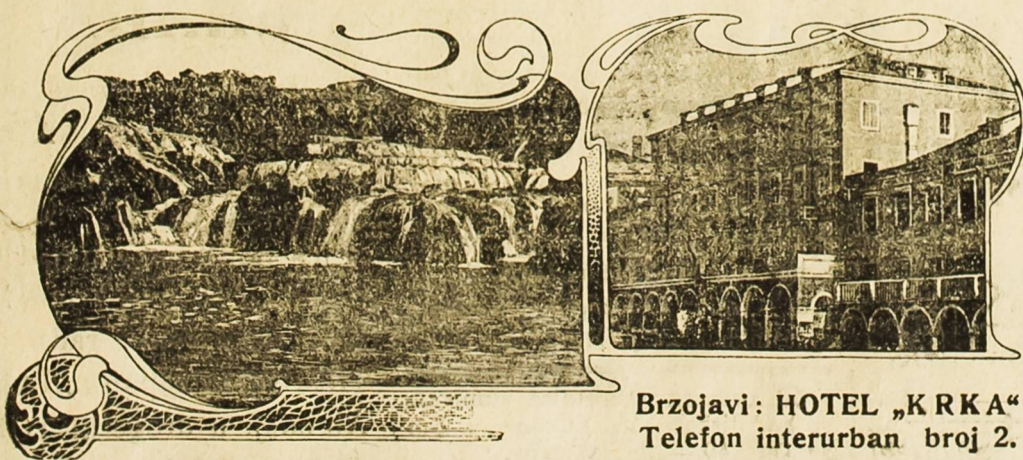
Svega toga ima u Šibeniku i koncertat je mogao uspjeti, ali samo onda, kad naš gradski prestiž nebi bio samo eksperimentalni laboratorij pojedinaca, koji svaku stvar koje se prihvate samo polovično ili nikako svršavaju. A sa takovim radom neuspjeh je već unaprijed osiguran.

Trebalo bi u ime interesa grada i njegova prestiža ovakova universalna tutorstva odstraniti, jer oni samo paraliziraju akcije u svima pravcima.

Podupirite „Šibenske Novosti“

Da potasti uspomenu bl. pok. Kreše Lovrića darovao je u korist Filharmoničkog društva g. Krste Sunara Dina: a 50. Uprava društva najtoplije zahvaljuje.

GRAND HOTEL „KRKA“ - ŠIBENIK

Brzjavni: HOTEL „KRKA“
Telefon interurban broj 2.

Obnovljen prvorazredni hotel. Kavana i restauracija, 50 soba, kupatila centralno grijanje u svim prostorijama uređenim sa najmodernijim konfortom.

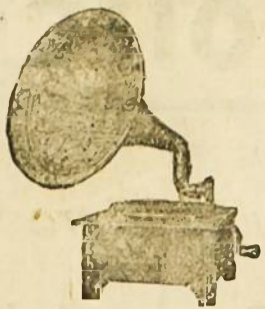
Soba sa jednim krevetom
od Din. 30.— do 50.—

Soba sa dva kreveta
od Din. 60.— do 100.—

Pension sa poslugom Din. 88.—

Trgovački putnici sa legitimacijom imaju u hotelu 10% a u restauraciji 20% popusta.

Vlastita autogaraža, autobus i motorni čamac za izlete u okolicu.

GRAMOFONI

„EDISON BELL PENKALA“
„HIS MASTER'S VOICE“
„COLUMBIJA“

Veliko skladište gramofonskih
ploča Edison Bell Penkala.

Radio prijemni aparati
TELEFUNKEN
Na otplatu uz tvorničke cijene

Samoprodaja
JOSIP DELFIN
ŠIBENIK

Potreba motornog čamca na Krki. Onaj dio Krke od skradinskog Buka do Roskog slapa najljepša je parlija kroz čitav njezin tok. Tu bi mogli pružiti izletnicima i stranim turistima nezaboravne utiske, ali, na žalost, provesti se tim dijelom nemoguće je, jer nema prevoznih srestava. Za napredak turizma moralo bi se pribaviti neki motorni čamac, koji bi, za vrijeme sezone, saobraćao na ovom dijelu rijeke. A mislimo da taj podvig nebi bio nerentabilan i kad bi se nadležni pobrinuli, da to udese, pomogli bi mnogo prometu turizma u našoj okolini.

„Potok“ kraj kazališta. O tom smo već pisali u jednom od prošlih brojeva našeg lista, ali na žalost naš je glas ostao vapijući. Postoji li kakav auktoritet, koji bi zabranio da ulice i prolazi, služe i kao zahodi? Na to pitanje dužan nam je odgovor! I sitna pitanja su pitanja preko kojih se ne može preći, a njihov skup sačinjava veliki gordijski čvor, kojeg najmudrije

glave sijeku, ali ga rasjeći ne mogu. A to bi bilo sasvim lako, naime, kad bi se durbin spustio za nekoliko sfera niže, onda bi se realnije gledalo, pa bi se možda stvorio zaključak da i čistoća spada među pitanja preko kojih se ne može preći. Ili je možda i „potok“ kraj Kazališta interesantnost, koja iz poštovanja prema tradiciji mora da ostane? Ne znamo na to pitanje dati pozilivan odgovor; razna su shvaćanja.

Don Vinko Karadjole

U petak na 11. travnja o. g. tužan jek zvona sa raznih crkava u Šibeniku navijestio je, da je uvijek zaklopio svoje trudne oči Vinko Karadjole, kanonik stolnog kaptola, u Šibeniku i tajni Komornik i Kućni Prelat Njegove Svetosti.

Bio je sin ugledne varoške obitelji, a rođen je u Šibeniku 2 travnja 1858.

Osnovnu školu i četiri razreda gimnazije svršio je u Šibeniku, dok druga četiri razreda svršio je u Splitu.

Bogoslovne nauke izučio je u Zadru, a godine 1883. zaređen je za svećenika.

Godine 1898. bio je imenovan začasnim, agod. 1900. stalnim kanonikom Kaptola šibenskog.

Za punih 25 godina bio je gradski župnik u Šibeniku, a dugo godina vjeroučitelj u raznim školama u gradu.

Kako je bio radišan, marljiv i obljubljen od svojih crkvenih starijina, uživao je puno povjerenje, te je kroz više godina bio upravitelj biskupskih dobara u Tijesnu i benediktinskog samostana u Šibeniku.

Kako je bio dobro upućen u školske stvari bio je imenovan crkvenim povjerenikom za nadziranje vjeronauka u osnovnim školama i za dugo godina kao zastupnik crkve obnašao je čast mjesnog školskog nadzornika u mjesnom kotarskom školskom vijeću.

Kako je ljubio svoje rodno mjesto dokazuje to, da nije bilo humanitarne ustanove, u kojoj nije bio član ili pčela radilica. Mnogo je pomagao novčano razna društva, a osobito uboški dom, kojeg se sje-

Boris Berger

krojački salon

Kralja Tomislava ul.

SIBENIK

Kralja Tomislava ul.

Veliko skladište prvorazrednih engleskih štofova i svih ostalih potrepština za Kr. Mornaricu i vojsku.

Narudžbe izvršava najkulatnije. Cijene umjerene.

FRANE KARADJOLE

trgovac

SIBENIK

Prodaja engleskog ugljena, koksa i zrnatog kovačkog prve vrsti na malo i veliko te prodaja svih vrsti pletenog pokućstva u najbogatijem izboru po katalogu.

Narudžbe se vrše brzo i solidno.

JOSIP TARLE

ŠIBENIK

Mješovita trgovina

na malo i veliko.

Brzjavlj: Josip Tarle-Šibenik
Telefon int. 44.

Ante Bedrica

ŠIBENIK

ulica Kralja Tomislava.

Trgovina svih vrsti
prvorazrednih cipela

Cijene umjerene.

Knjižara i papirnica

FILIP BABIĆ - ŠIBENIK

Fotografski aparati, ploče, papiri, kemikalije.
Gramofoni - gramofonske ploče marke Opollo,
His Masters Voice, Polydor, Odeon, Columbia
Artiphon i t. d.

školske knjige i potrepštine.

tio i sada prije smrti davši mu tri hiljade Dinara.

On je pred trideset godina ustanovio Poljodjeljsku blagajnu, a bio je više godina upravitelj Hrvatske tiskare i vijećnik općine šibenske.

Presvijetli biskup, da mu iskaže svoje povjerenje i priznanje za njegov neumorni rad na crkvenom polju, kad je zatražio da bude riješen kao gradski župnik i dekan, isposlovaio je od Sv. Oca Pape Pija XI. da ga odlikuje najvećom crkvenom čašću, davši mu naslov Kućnog Prelata. Kao građanin bio je na svom mjestu, a kao svećenik uzoran i bezobziran. Osuđivao sve onoi što nije bilo na svom mjestu.

Najmilija zabava bila mu je knjiga, kojom se je neprestano bavio, a poznavao je više jezika.

Koliko ga je narod volio, jer je za nj uvijek i radio, najbolje se vidilo na veličanstvenom sprovodu, gdje se je na hiljade okupilo oko lijesa milog i nezaboravnog svog Don Vice i otpratilo ga na vječno počivalište.

Sa ovim sprovodom, narod mu je dokazao, da je cijenio njegov neumorni svećenički i redoljubni rad. Ovom zaslužnom hrvatskom svećenik neka je slava!

50 komada Osmrtnica dobivaju se kod tiskare E. Vitaliani i Sin za Din. 40.— pa na dalje.

Medjunarodno
otpremništvo

Josip Jadrionja

ŠIBENIK
(DALMACIJA)

„NADA“

Uskrsna zvona zvone sada
Najbolji je sapun „NADA“.
Od njega Vam svakom lice
Sjaji ko u curice.
A još miris kakvi ima?
Omiljet ćeš brzo svima!
Zato neka svako rada
Troši samo sapun „NADA“.
Ali znaj: u drogeriji TORRE
Jedino se dobit more.

KR. DVORSKI LIFERANT

G. S. Matavulj

Industrija narodnog veziva

ŠIBENIK
DALMACIJA

Grubišić & Comp. - Šibenik

špediterska poslovnica

Glavno opravništvo „JADRANSKE PLOVIDBE“
Opravništvo brodarskog društva „OCEANIA“

Obavlja sve poslove brzo i kulantno.

Telefon broj 24.

Trgovina
manifakturne
robe

ANTE VUKOREPA

Ulica Kralja Tomislava

ŠIBENIK

Javna zahvala.

Potpisani na ime svoje i rodbine, prigodom smrti ob-
ljubljenog nam brata i strica

Kanonika Don Vinka
Karadjole

srdačno zahvaljuju g. Dru Jerku Machiedo - u na ljubaznom zauzimanju i požrtvovnom nastojanju, da njegove boli olakša, kao i g. Dru Montani, da mu pomogne.

Srdačna zahvala Presvijetlom Biskupu Dru Jerolimu Mileti, koji je više puta pohodio i tješio pokojnika.

Harno zahvaljuju preč. Kaptolu, poštovanom svećenstvu, preč. članovima pravoslavne Konsistorije, č. č. se strama Dominikankama, Franjevkama i milosrdnim bolničarkama, ugled. Općin. Upraviteljstvu, predstavnicima sviju Vlasti, predstavnicima srednjih, građanske i osnovnih škola, Odboru brv. kat. nar. Saveza, te zastupstvu mjesnih društava i korporacija, koji su u žalosnoj povorci otpratili milog pokojnika do vječnog počivališta.

Osobito zahvala g. Don Njki Plančiću, koji mu je predao zadnja otajstva umirućih.

Svima onima, koji su pokojnika pohodili za vrijeme bolovanja, najljepša im hvala.

Zahvaljujemo svim onima, koji su se sjetili dobrotvornih ustanova, koji su osobno, brzojavno ili usmeno iskazali iskreno žalovanje, kao i mnoštvu naroda i gradjanstva, koje je učestvovalo žalobnoj povorci i time iskazahu posljednju počast dragom pokojniku.

Na iskrene iskaze, sućuti i ljubavi neka svima dragi Bog stotruko odvrati.

Obitelj Karadjole.

SPORT.

NOGOMETNI TURNIR.

Mjesni J. S. K. „Jadran“ odazvat će se pozivu splitskog nogometnog podsaveza da sudjeluje na uskršnjem nogometnom turniru u Splitu Turnir će se održavati na Uskrs i uskršnji ponedjeljak a sudjeluju Hajduk (Split) Split (Split), Jadran (Šibenik) Komita (Omiš), Zmaj (Markarska), Primorje (Kaštel-Stari); dvojica najbolje plasiranih klubova dobit će pokale.

„Jadran“ će nastojati da čim bolje, prema mogućnostima, reprezentuje nogomet našeg grada, koji se ne nalazi baš na onoj visini i stupnju razvitka na kome bi morao obzirom na druge gradove da bude. Sama momčad polazi s najboljom vo-

ljom da dade sve što može, te očekujemo i ako ulazi u borbu sa najboljim klubovima Dalmacije da će iznijeti častan rezultat.

Ovom zgodom napomenuli bi da i kod nas u Šibeniku bilo bi već skrajno vrijeme da se posveti pažnja razvitku športa treba računati s tim da ja šport postao danas jedan važan faktor u životu, preko kog se ne može prelaziti, a i to da se prema njegovom napretku prosuđuje i napredak a i kulturni niveau grada, naroda i države.

U Šibeniku štetom prevladuju stariji i konservainiji elementi za koje je šport nepotrebn i suvišni produkt modernog života i vremena, te ga i prosuđuju samo sa loših strana, umjesto da u športu gledaju odgajanje i očeličavanje omladine, koja na zdravu čistu zraku ojačava svoje fizičke i moralne sposobnosti, privikavajući se borbi, disciplini, redu i požrtvornosti, namjesto da potpane pod uticaj lošeg društva, kartanja, pušenja i nezdravog kavanskog zraka, jer je i

„Mens sana in corpore sano.“

KAVANA CETINA

na obali

Otvorena svu noć. Podesna za čekanje sviju parobroda. Dobra kava. A kroz noć se dobije najbolje specialitete za zagristi.

Vlasnik
Ivan Marenzi

Telefon interurban 20.

Brzojavi: LUŠIČDRUG

LUŠIĆ I DRUG - ŠIBENIK

Otpreme, komisije i zastupstva

Ship Brokers, Steamship Agents and „Stevedorei“.

Zastupstvo: „Transoceanik“ d. d. Zagreb. — Najbrže iseljeničke sedmične pruge za Južnu i Sjevernu Ameriku. — Mjesečne brze pruge za Srednju Ameriku preko Panamskog Tjesnaca, te za Australiju.

==== Dava besplatne upute i vozne redove. ====

Naš veslački šport i Pom. šport klub „Krka“

O razvitku našeg nacionalnog veslačkog športa prije oslobodjenja nije moglo biti govora. Postojali su veslački klubovi, ali kako isti nijesu bili začlanjeni u ondašnjem veslačkom savezu, prema tome i njihova djelatnost, više se kretala u sakupljanju i rasonodi srodnih elemenata. praveći izlete, priredjujući različite zabave i t. d., nego u djelatnosti pravoga športa.

Ovu praksu po oslobodjenju prekinuli su odlični mladi športaši, koji su se skupili u J. V. Klubu „Gusaru“ iz Splita i Hrvatskom veslač. Klubu iz Zagreba. Rad ovih športaša kretao se u dva pravca: 1.) Stvoriti jednu jaku u veslačkom športu organizaciju, u kojoj će biti začlanjeni svi klubovi u državi, (Veslački Savez) a potom isti začlaniti u internacionalnu veslačku organizaciju, (F. I. S. A.) e da na taj način i naš veslački šport može, da se takmi sa veslačkim športom ostalih evropskih kulturnih naroda.

2.) Uvesti u naš veslački šport sistematski rad, koji će poslužiti uzgajanju članstva u disciplini i ljepoti stila, e

da tako spremni mogu dolično reprezentirati svoj klub i grad na prvenstvenim državnim, a svoju državu i narod na internacionalnim utakmicama.

Glavni elemenat u to doba koji je reprezentirao naš veslački šport, bili su športaši izabrani po veslačkim kvalifikacijama, ali ne po fizičkom ustrojstvu tjelesa i disciplini, e da su tako mogli sa provom reprezentirati svoju rasu našega mladoga ali zdravoga naroda na internacionalnim utakmicama.

Ali i takov rad ovih športaša pokazao je jedan vidan napredak u našem športu, nad onim elementom, koji je nastavio stare tradicije smatrajući i dalje prisustvo svoje na prvenstvenim državnim utakmicama reprezentirajući

IVO ŠTRKALJ

Ulica Kralja Tomislava

Trgovina kolonialne i špecerajske robe. Veliki izbor parfimerije i kozmetike. Sve vrste zemljanih i uljenih boja. Samoprodaja proizvoda Julio Meinel.

tirajući svoj klub i grad, kao za neku svoju rasonodu, te na taj način i nehotice zamjenjivali šport svojega grada za svoju ličnu stvar.

Razumljivo je bilo, da uspjeh, prvih bio je veoma lagano i bez velike borbe postignut nad ovim drugim elementom, ali na internacionalnim utakmicama iz navedenih razloga naša se momčad morala uvijek zadovoljiti sa zadnjim ili predzadnjim mjestom.

Baš u to doba, 1924 god. pojavljuje se novi faktor u veslačkom športu. Naime te godine osnovan je u našem gradu P. Š. K. „Krka“ čije vodstvo postavilo je sebi, kao glavni zadatak:

1.) Izabrati iz svojih redova najjači i najzgodniji elemenat

2.) Izvježbati ga veslanju lijepoga i korisnoga stila.

3.) Naučiti ga disciplini o društvu, jer je to glavna osobina svakog uspjeha, e da na takav način uzmognu dolično reprezentirati svoj klub i grad, u državi a svoju državu i narod na internacionalnim utakmicama.

Plod ovoga rada pokazao se je odmah na prvim takmičenjima ovoga mladoga kluba, tako, da je kroz kratko vrijeme postao prvim klubom u državi.

Na taj način „Krka“ je postala os u našem nac. veslačkom športu i današnji cijeli razvitak istoga zavisi u velikoj mjeri o napredku kluba „Krke.“

Sad se postavlja pitanje, da li naš klub „Krka“ postigao maksimum, što se u veslačkom športu može postići, te na koji način može jako naprijed, da gurne svoja kola e da uzmogne izvršiti na podpuno zadovoljstvo i drugi dio svojega programa naime da plasira naš veslački šport na prvo mjesto internacionalnog vesl. športa?

Za ovaj zadatak izvršiti nijesu dostatni samo vrijedni aktivni športaši, jer tu je više potrebna koliko moralna toliko i materijalna podpora cijeloga grada, bez čije podpore ne može se ni zamisliti veći razvitak veslačkog športa u našem gradu.

Poznavajući dobro Šibenčane uvjeren sam, da će činiti sve moguće, da uzdrže ovaj najbolji veslački klub u državi, koji je njihov, te da ne će dozvoliti, da se rad u klubu prekine, već će učiniti sve moguće, da njihov miljenik „Krka“ dovrši ulogu onih mladih idealnih svojih športaša.

Ing. J. Despot.

JADRANSKI PROMET

TRGOVAČKO DRUŠTVO

ŠIBENIK

Telefon br. 1.

Telegrami: Jadropromet

Trgovina zemaljskih proizvoda, specialnog maslinovog ulja.
Prodaja najboljeg »DRINA« sapuna za pranje.

Tražite samo „Vlahov“ i Maraschino!

Za obitelji poginulih sa „Dakse“.

(Nastavak)

Gimnazija: Dr. Max Mente d. 20.— Josip Crotti 10.— Ciro Zamulin 10.— Severinov Arkadije 10.— Ante Belas 10.— Zorka Skočić 10.— Aleksandar Donnabend 10.— Krsto Stošić 10.— Don. Ante Radić 10.— Mavro Marinčić 10.— Anka Motika 10.— Smiljka Biskupović, Soljan 10.— Rušević Petar 10.— Slavković Stevo i Danica 10.— Rade Nesanović 10.— Don Rudolf Pinau 50.—

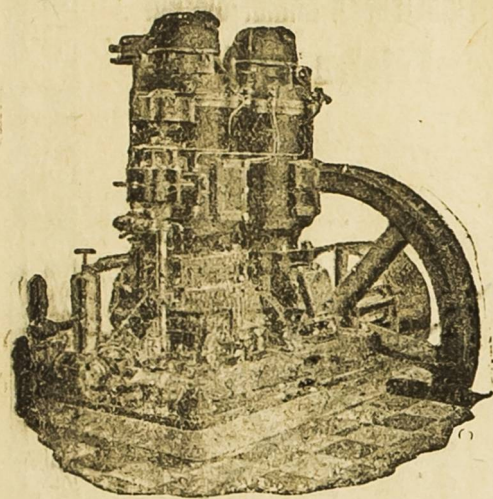
Mihovil Stipičević 10.— Jerko Mirić 10.— Marko Triva 20.— Ivo Galvagni 10.— Dr. Vinko Radatović 10.— Miluš Ganza 10.—

Nastavit će se.

K. Štrkalj

trgovina manufakturne robe
ŠIBENIK (ulica Nove Crkve)
Ima na lageru sve vrste manufakturne robe, a od ponedjeljka unapred snižene cijene.

KORDIĆ & DVORÁČEK - ŠIBENIK

**Strojarska
Mehanička
Radiona i
Ljevaonica
Metala**

„SLAVIJA“
TVORNICA SAPUNA

Braća Ilijadica-Grbešić pok. Petra

ŠIBENIK

Proizvađa za domaćice najbolji i najkorisniji sapun za pranje rublja: žuti, zeleni i bijeli.

MILAN RELJA

trgovina željeznom robom i bojama — ŠIBENIK — (ulica Nove Crkve)

Od 1. ožujka snižio sam cijene svim predmetima u mojoj govdarskoj radnji. - Prodajem uz bilo koji konkurencu.

Također sam snižio cijene i bojama

Kupite pravu garantiranu boju, koja ne gubi svoj sjaj ni od sunca, ni od kiše. Uvjerite se o vrsnoći i cijenama

POMODNA RADNJA

Antun Petrić

ŠIBENIK

Glavna ulica, Kralja Tomislava.

Bogato skladište svih vrsta kratke robe i rublja; galanterije, sitnarije, kozmetičkih srepsava i t. d.

KONAC D.M.C. i TRIDENT

MALIOGLASNIK

Cijena do 10 riječi 5 dinara, svaka daljnja riječ 25 para.

RAZNO

1000 listova konceptnog papira za kancelariju Din. 90.—

Posjetnice i zahvalnice 50 kom od Din 20.— na dalje kod tiskare E. Vitaliani i Sin.

Ante Frua Šibenik — ulica Kralja Tomislava, Skladište D. M. C. i Trident konca.

Podučavanje đaka od 1 do 8 razreda realne gimnazije ili preparandije iz matematike, deskriptivne geometrije i niemačkog, uz unjeren honorar. Obratili se Upr. lista.

Sanduke drvene-jake, velike, prodavaju se. Obratiti se kod tisk. E. Vitaliani i Sin.

Bicikl u dobrom stanju, prodaje se. Upitati kod A. Frua.

Kuća ili gradilište ne dalje grada, tražese. Cij. ponude pod 70.

Drogarija - Vinko Vučić - Fotootoptika — Ulica Kralja Tomislava. Prodaja Kemikalija, Parfems, Gumenih predmeta, sve vrsti boja Fotografiskih aparata. Ploča, Filmova i ostalih potrebstina. Izradjuje i popravlja sve vrsti naočala, cvikera po liječnickom propisu. Skladište Zeissovih punktal stakala.

Camac, 4½ m. dug, 2 godine star, lagan na vesla i dobar na vjetru, prodaje sa jedrom i citavim priborom uz povoljnu cijenu. Upitati: Dolac 75 kod Županovca.

DOPIŠIVANJA

„Fifi“ zar si me zaboravila? Javi se na Post. rest. Noll. Umirem za tobom.

Gospodice s filma „Idealni brak“. Jeli moguće sastanak i gdje? Post. restant O. F. Šibenik.

Trgovina manufakturne robe
Blaž Bolanča
ulica Kralja Tomislava.

Veliki izbor štofova, svile, šešira, muških cipela marke Bally, Jacgerova rublja i t. d. Pred uskršnu prodaju znatno snižene cijene.

Stipe Zorić, vrtlar

prodaje u vlastitom kiosku ugao Poljane i Š. Matavulja ulice sve vrste cvijeća.

Izradba nadgrobnih vijenaca, vjenčanih buketa od svježeg cvijeća. - Prodaja cvijeća, kao i cvijetnih biljka i ljetnjeg cvijetnog rasada. Cijene umjerene.

Vaso Čok i Jovo Paklar

ŠIBENIK (Dalmacija)

Bogato skladište stakla za prozore, šupljeg stakla, porculana, kuhinjskog posuđa. Aluminijsko, emajlirano, papirnate robe, mineralne vode, bombona i t.d.

Vlastiti proizvod crkv. svijeća

Adresa za brzoj. Čok-Šibenik Broj računa kod Cek. Zavoda — Sarajevo 4343.

MATE JADRONJA

Zeleni trg ŠIBENIK Zeleni trg

Najbolje uređena delikatesna trgovina u našem gradu.

Svojim mušterijama stoji na usluzi sa najfinijom delikatesnom robom, kao: najfinijim sirovima, kafom, šećerom, rižom i tjesteninom marka Cetina itd.

CIJENE VRLO UMJERENE. - PODVORBA SOLIDNA

**PODRUŽNICA
LJUBLJANSKE KREDITNE BANKE
ŠIBENIK**

Dionička glavica
i pričuve
Dinara 60,000.000

PODRUŽNICE :
Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor, Metković,
Novi Sad, Novo Mesto, Ptuj, Raket, Sarajevo,
Slovenjgradec, Split, Zagreb.

PRIMA ULOŠKE NA KNJIŽICE I NA TEKUĆI RAČUN.
Podjeljuje kredite trgovačke, mjeninne i t. d.
Obavlja sve bankovne poslove najkulantnije.

Brzojavni naslov:
LJUBLJANSKA BANKA-ŠIBENIK
Telefon broj 18.

Centrala :
u Ljubljani

SALAMA

prve vrsti nova roba posve zrela, dobiva se svagdje.

Prva hrvatska tvornica salame, sušena mesa i masti

M. Gavrilovića

SINOVI D. D. PETRINJA

Zastupstvo: JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK (Dalmacija)